Gemeente Oldenzaal

3. Financiën

Deze programmabegroting is opgesteld op basis van de Kaderbrief 2027 en de meest recente financiële ontwikkelingen. Sinds de vaststelling van de Kaderbrief zijn nieuwe inzichten en financiële mutaties verwerkt in de begroting en de meerjarenraming.

In dit hoofdstuk lichten we de financiële positie van de gemeente toe. Daarbij gaan we in op de belangrijkste ontwikkelingen, de gehanteerde uitgangspunten en het begrotingssaldo voor de komende jaren.

3.1 Financieel resultaat

Het huisboekje van de gemeente Oldenzaal ziet er voor de programmabegroting 2027 als volgt uit:

3.2 Financiële uitkomsten

3.2.1 Financieel kader 2027

De Kaderbrief 2027 vormt het financiële vertrekpunt voor deze programmabegroting en de meerjarenraming 2028-2030. Met de vaststelling van de Kaderbrief heeft de gemeenteraad de financiële kaders en uitgangspunten voor de begroting bepaald.

In onderstaande tabel laten we het financiële perspectief zien dat we in de Kaderbrief 2027 hebben vastgesteld.

In de kaderbrief is de najaarsnota apart gepresenteerd, maar deze is al verwerkt in de autonome ontwikkelingen van de voorjaarsnota. Daarom hebben we deze in onderstaande tabel gecorrigeerd.

Bedragen x €1.000 (+ = voordeel / - = nadeel)

Nr.	Omschrijving	I / S	2027	2028	2029	2030
1.	Bijstelling totaal programmabegroting 2026	Structureel	1.061	63		
2.	Autonome ontwikkelingen voorjaarsnota 2026	Structureel	-744	-816	-752	-752
3.	Autonome ontwikkelingen kaderbrief 2027	Incidenteel en Structureel	-109	-91	-94	-95
4.	Structurele gevolgen meicirculaire 2026	Structureel	*-288*	*46*	*523*	*523*
	Saldo		**-80**	**-798**	**-323**	**-324**

3.2.2 Nieuw beleid 2027

Onderstaande tabel laat zien welke nieuwe beleidsmaatregelen we in deze programmabegroting opnemen en welke financiële gevolgen deze hebben voor de jaren 2027 tot en met 2030.

Bedragen x €1.000 (+ = voordeel / - = nadeel)

Nr.	Omschrijving	Programma	I / S	2027	2028	2029	2030
1	Actualisering participatiebeleid	Programma FAD	Incidenteel	-17	0	-8	0
2	Twee keer monitoring participatie	Programma FAD	Incidenteel	0	-24	0	-24
3	Training en opleiden medewerkers in participatie	Programma FAD	Incidenteel	-16	-16	0	0
4	Actualisatie van visie en uitvoeringsagenda dienstverlening	Programma 1	Incidenteel	-10	0	0	0
5	DirectDuidelijk trainingen voor (nieuwe) medewerkers en schrijfcoaches	Programma FAD	Incidenteel	-20	-20	0	0
6	Implementatie verbeterde dienstverlenings-processen	Programma FAD	Incidenteel	-75	-75	-45	0
7	Uitvoering bestuurlijke vernieuwing	Programma FAD	Incidenteel	-76	-76	-76	0
8	Extra communicatie en participatie	Programma FAD	Structureel	-64	-64	-64	-64
9	Uitbreiding Stem van Oldenzaal	Programma FAD	Structureel	-43	-43	-43	-43
10	Advies inzet Digital Twin	Programma 3	Incidenteel	-20	0	0	0
11	We draaien eerdere bezuinigingen bij cultuurverenigingen terug.	Programma 4	Structureel	-9	-13	-20	-27
12	In 2027 voeren we de huurverhoging voor sportvereniging niet in.	Programma 4	Incidenteel	-18	0	0	0
13	Bestaande speeltoestellen behouden en opknappen en toevoegen kleine speelplekken.	Programma 2	Structureel	-50	-53	-56	-59
14	Verbouwen en inrichten Hooge Lucht om deze geschikt te maken voor 5 jaar gebruik	Programma 5	Incidenteel	-500	0	0	0
15	Ontwikkelen stevig lokaal team.	Programma 5	Incidenteel	-150	-75	0	0

Bedragen x €1.000 (+ = voordeel / - = nadeel)

16	Vaststellen samenwerking- en dienstverleningsplan voor het Sociaal Plein.	Programma 5	Incidenteel	-5	0	0	0
17	Aanstellen Samenwerkingscoördinator Voorzieningen.	Programma 5	Incidenteel	-140	-120	-120	0
18	Wijk GGD-er en ervaringsdeskundige	Programma 5	Incidenteel	-160	-160	0	0
	Dekking Wijk GGD-er	Programma 5	Incidenteel	160	160	0	0
19	Voorbereidingskosten parkeergarage Molkenboer	Programma 2	Incidenteel	0	-300	-225	0
20	Speelvoorzieningen binnenstad	Programma 2	Incidenteel	-50	-50	-25	0
	Dekking uit bestemmingsreserve binnenstad	Programma 2	Incidenteel	50	50	25	0
21	Handhaven subsidie Oldenzaal Promotie op niveau 2026	Programma 3	Incidenteel	-23	0	0	0
22	Ontwikkelplan stadhuisomgeving	Programma 3	Incidenteel	-300	-300	-300	PM
23	Extra Shop & Go parkeerplaatsen	Programma 2	Incidenteel	-40	0	0	0
24	Parkeerverbeteringen in de wijken	Programma 2	Incidenteel	-164	-114	-89	0
25	Extra toezicht en avondrondes	Programma FAD	Structureel	-49	-49	-49	-49
26	Verbetering veiligheidsbeleving, zichtbare handhaving, cameratoezicht en verlichting	Programma FAD	Structureel	PM	PM	PM	PM
27	Extra reiniging inzet binnenstad in het weekend	Programma 2	Incidenteel	-65	-65	-65	0
28	Onderzoek naar een Circulair Ambachtcentrum	Programma 1	Incidenteel	-40	0	0	0
29	Kentekenherkenning voor handhaving geslotenverklaring inrijverbod binnenstad	Programma 2					
	- kapitaallasten (15 jr)		Structureel	-27	-27	-27	-27
	- exploitatiekosten		Structureel	-50	-50	-50	-50
30	Terugdraaien onkruidbestrijding op verharding en inzet op beeldkwaliteit B in de wijken	Programma 2					
	- kapitaallasten (8 jr)		Structureel	-11	-11	-11	-10
	- exploitatiekosten		Incidenteel	-116	-119	-122	0
31	Voorbereidende acties voor het ontwikkelen van ruimte voor ondernemers	Programma 3	Incidenteel	-40	-40	-10	-10
32	OZB-compensatie	Programma 1	Incidenteel	-1.564	0	0	0
33	Doorontwikkeling planning- en control cyclus	Programma 1	Incidenteel	-50	0	0	0
34	Inzet AI voor dienstverlening	Programma FAD	Structureel	-59	-59	-59	-59
	Taakstelling terugverdienen door inzet van AI	Programma FAD	Structureel	59	59	59	59
35	Trajecten Uniqo	Programma 5	Structureel	PM	PM	PM	PM
36	Woningbouw en bedrijventerreinen ontwikkelen	Programma 3	Incidenteel	-594	-594	-594	0
37	Herontwikkeling Sportpark De Thij	Programma 4	Incidenteel	-85	PM	0	0
38	Digitalisering meldingen en handhaving	Programma FAD	Incidenteel	-11	0	0	0
			Structureel	-14	-14	-14	-14
	Dekking vanuit bestaand budget		Incidenteel	11	0	0	0
			Structureel	14	14	14	14
39	Versterking woonbeleid en volkshuisvesting	Programma 3	Incidenteel	-50	0	0	0
			Structureel	-144	-144	-144	-144
40	Maatschappelijke activiteiten Dierenopvangcentrum Oldenzaal	Programma 5	Structureel	-23	-23	-23	-23
41	Erfgoedplek begraafplaats Hengelosestraat	Programma 4	Incidenteel	-50	0	0	0
42	Ondersteuning Museum Oldenzaal	Programma 4	Incidenteel	-60	-60	0	0
43	Voortzetting vakleerkrachten bewegingsonderwijs	Programma 4	Incidenteel	-160	-165	-170	-175
44	Beheer en behoud beeldende kunst	Programma 4	Incidenteel	-9	0	0	0
45	Implementatie harmonisatie buitensport	Programma 4	Incidenteel	-65	0	0	0
46	Structurele inzet gedragswetenschapper	Programma 5	Structureel	-98	-98	-98	-98
47	Opleidingsbudget sociaal domein	Programma 5	Incidenteel	-50	-50	0	0
48	Cultuurparticipatie	Programma 4	Structureel	-4	-5	-5	-5
49	Werkzaamheden en organiseren verkiezingen	Programma 1	Incidenteel	-72	PM	PM	PM
50	Integraal Veiligheidsprogramma Noordoost Twente	Programma 1	Structureel	-15	-15	-15	-15
	Dekking vanuit bestaand budget		Structureel	15	15	15	15
	Saldo			**-5.213**	**-2.792**	**-2.413**	**-809**

Bedragen x €1.000 (+ = voordeel / - = nadeel)

Incidenteel	-4.642	-2.212	-1.824	-209
Structureel	-571	-580	-590	-600
	-5.213	**-2.792**	**-2.413**	**-809**

1. Actualiseren participatiebeleid (incidenteel € 17.000 nadeel)
We vernieuwen het participatiebeleid, zodat duidelijker wordt wanneer en hoe inwoners betrokken worden bij plannen en besluiten. Dit zorgt voor een herkenbare en zorgvuldige aanpak van participatie binnen de gemeente.

2. Twee keer monitoring participatie
We voeren twee metingen uit onder inwoners om inzicht te krijgen in hoe zij participatie ervaren. We gebruiken de uitkomsten om onze aanpak van inwonersparticipatie verder te verbeteren.

3. Training en opleiding medewerkers in participatie (incidenteel € 15.500 nadeel)
We leiden medewerkers op in participatievaardigheden. Hierdoor betrekken we inwoners eerder en beter bij plannen en besluiten. Zo maken we participatie een vast onderdeel van onze manier van werken.

4. Actualisatie van visie en uitvoeringsagenda dienstverlening (incidenteel € 10.000 nadeel)
We actualiseren onze visie op dienstverlening en werken deze uit in een uitvoeringsagenda. Daarmee verbeteren we onze dienstverlening stap voor stap en zorgen we ervoor dat deze toegankelijk, betrouwbaar en toekomstbestendig blijft.

5. DirectDuidelijk trainingen voor (nieuwe) medewerkers en schrijfcoaches (incidenteel € 20.000)
We trainen medewerkers in het schrijven van begrijpelijke taal. Hierdoor worden brieven en andere communicatie duidelijker en beter leesbaar voor inwoners. Het budget is bedoeld voor trainingen en het opleiden van interne schrijfcoaches in 2027 en 2028. Daarna borgen we deze kennis binnen de organisatie. Zonder dit budget voeren we de trainingen niet uit. Daardoor worden inwoners minder eenduidig en begrijpelijk geïnformeerd en realiseren we de ambitie voor duidelijke dienstverlening minder goed.

6. Implementatie verbeterde dienstverlenings-processen (incidenteel € 75.000 nadeel)
We onderzoeken onze gemeentelijke processen en bekijken waar we deze slimmer en klantgerichter kunnen inrichten. Hiermee verkorten we doorlooptijden en verbeteren we de dienstverlening aan inwoners en ondernemers.

7. Uitvoering bestuurlijke vernieuwing (incidenteel € 75.846 nadeel)
We voeren de ambities voor bestuurlijke vernieuwing gericht op een transparante, toegankelijke en participatieve manier van besturen uit. Om deze werkwijze duurzaam te verankeren binnen de organisatie, is aanvullende ambtelijke capaciteit nodig. De beoogde bestuurlijke vernieuwing vraagt om een continue ontwikkeling van de manier waarop wij met de organisatie samenwerken, besluiten voorbereiden en raad, inwoners en andere partijen betrekken. Dat vraagt om aanvullende capaciteit die ontwikkelingen signaleert, bestuurlijke vraagstukken analyseert, verbinding legt tussen verschillende beleidsterreinen en voorstellen vertaalt naar de bestuurlijke praktijk. Een bestuursadviseur kan hierin de continuïteit en samenhang bewaken en tegelijkertijd bestuur en management gericht adviseren. Daarmee wordt bestuurlijke vernieuwing structureel geborgd als onderdeel van de organisatie.

8. Extra communicatie en participatie (structureel € 64.165 nadeel)
We zorgen ervoor dat inwoners beter geïnformeerd zijn en gemakkelijker kunnen meedenken over plannen en ontwikkelingen in onze gemeente. Daarnaast maken we onze communicatie begrijpelijker, zodat informatie beter aansluit bij de behoeften van inwoners. Om dit mogelijk te maken, zetten we extra capaciteit in voor communicatie en participatie. Zo is er ruimte om meer onderwerpen te belichten en over het algemeen duidelijker te communiceren. Onze informatie sluit dan beter aan bij de behoefte van de inwoner. Verder wordt de implementatie van participatie toegepast in de werkwijze van organisatie.

9. Uitbreiding Stem van Oldenzaal (structureel € 42.777 nadeel)
We betrekken inwoners beter bij belangrijke besluiten en ontwikkelingen in onze gemeente. Met de Stem van Oldenzaal krijgen inwoners meer mogelijkheden om hun mening te geven en krijgen wij beter inzicht in wat er leeft in de samenleving. Om dit verder te versterken, zetten we extra capaciteit in voor de doorontwikkeling van de Stem van Oldenzaal als instrument voor inwonersparticipatie en transparantie.

10. Advies inzet Digital Twin (incidenteel € 20.000 nadeel)
We onderzoeken de mogelijkheden en haalbaarheid van de inzet van een Digital Twin voor ruimtelijke ontwikkelingen en beleidskeuzes in Oldenzaal. Een Digital Twin is een digitale weergave van de fysieke omgeving waarmee verschillende scenario's inzichtelijk kunnen worden gemaakt en met elkaar kunnen worden vergeleken.

11. We draaien eerdere bezuinigingen bij cultuurverenigingen terug en maken nieuwe, gelijkwaardige subsidieafspraken (structureel € 8.783 nadeel)
We draaien eerdere bezuinigingen op cultuurverenigingen terug en maken nieuwe subsidieafspraken. Hiermee wordt het verenigingsleven ondersteund en toegankelijk gehouden voor inwoners.

12. In 2027 voeren we de huurverhoging voor sportvereniging niet in en onderzoeken we wat we de jaren erna willen doen (incidenteel € 17.500 nadeel)
In 2027 werken we een model uit voor gelijke en transparante afspraken met sportverenigingen. Voor 2027 draaien we de verhoging van de huur daarom terug.

13. Bestaande speeltoestellen behouden en opknappen. Het toevoegen nieuwe kleine speelplekken (structureel € 50.000 nadeel)
We behouden en vernieuwen bestaande speelvoorzieningen. Naar wens voegen we nieuwe, kleine speelplekken toe. Zo krijgen kinderen meer mogelijkheden om dicht bij huis te spelen en elkaar te ontmoeten.

14. Verbouwen en inrichten Hooge Lucht om deze geschikt te maken voor 5 jaar gebruik (incidenteel € 500.000 nadeel)
We verbouwen De Hooge Lucht tot een geschikte locatie voor het Sociaal Plein en maatschappelijke partners voor een periode van in beginsel vijf jaar. Hiermee realiseren we een toegankelijke ontmoetings- en werklocatie waar ondersteuning aan inwoners, samenwerking tussen maatschappelijke partners en gemeentelijke dienstverlening bij elkaar worden gebracht.

15. Ontwikkelen stevig lokaal team (incidenteel €150.000 nadeel)
We ontwikkelen samen met onze partners een stevig lokaal team. Daarmee ondersteunen we inwoners en gezinnen vroegtijdig, dichtbij huis en op meerdere leefgebieden tegelijk. Zo voorkomen we dat problemen onnodig groter worden en beperken we waar mogelijk de inzet van zwaardere vormen van zorg.

16. Vaststellen samenwerking- en dienstverleningsplan voor het Sociaal Plein (incidenteel € 5.000 nadeel)
We stellen een samenwerkings- en dienstverleningsplan op voor het Sociaal Plein. Hiermee ontstaat een herkenbare en laagdrempelige toegang tot ondersteuning voor inwoners. Dit is een belangrijk onderdeel van integraal werken. Door dit goed te organiseren binden we de (keten-) partners, maken

we de toegang laagdrempelig(er) en functioneel en voldoen we aan de vereisten van de AVG ten aanzien van het uitwisselen van informatie.

17. Aanstellen Samenwerkingscoördinator Voorzieningen (incidenteel € 140.000 nadeel)
We stellen een coördinator aan die maatschappelijke organisaties en welzijnspartners met elkaar verbindt. Zo versterken we de samenwerking en zorgen we voor meer samenhang in het aanbod van voorzieningen voor inwoners.

18. Wijk GGD-er en ervaringsdeskundige (neutraal)
Voor de uitvoering gaan we ervan uit dat het Rijk middelen beschikbaar stelt om deze kosten te dekken. De verwachting is daarmee dat hiervoor geen aanvullende inzet van gemeentelijke middelen nodig is.

19. Voorbereidingskosten parkeergarage Molkenboer
We onderzoeken de mogelijkheden voor een meerlaagse parkeervoorziening bij Molkenboer en bereiden de verdere uitwerking voor. Zo werken we aan een structurele oplossing voor de parkeerdruk in de binnenstad.

20. Speelvoorzieningen binnenstad (neutraal)
We realiseren speelelementen en een speelroute in de binnenstad. Hiermee maken we de binnenstad aantrekkelijker voor gezinnen met kinderen en nodigen we hen uit langer in het centrum te verblijven. De speelvoorzieningen dragen daarmee bij aan een levendige en aantrekkelijke binnenstad.

De incidentele kosten voor de realisatie van de speelelementen en speelroute kunnen worden gedekt uit de bestemmingsreserve Binnenstad.

21. Handhaven subsidie Oldenzaal Promotie op niveau 2026 (incidenteel € 22.500 nadeel)
We handhaven de subsidie voor Oldenzaal promotie in 2027. Oldenzaal Promotie en Museum Oldenzaal gaan samenwerken. In 2027 wordt bezien wat die samenwerking oplevert. Op basis hiervan wordt bekeken of de subsidie nog langer nodig is.

22. Ontwikkelplan stadhuisomgeving (incidenteel € 300.000 nadeel)
We stellen een integraal ontwikkelplan op voor de omgeving van het stadhuis. Daarbij kijken we naar wonen, voorzieningen, parkeren en de inrichting van de openbare ruimte. Het ontwikkelplan vormt de basis voor toekomstige keuzes en investeringen in dit gebied. Dit gebied staat de komende jaren voor belangrijke ontwikkelingen. Daarom brengen we de mogelijkheden, ruimtelijke effecten, financiële gevolgen en wensen van betrokken partijen in beeld. We doorlopen hiervoor verschillende fasen, zoals een analyse, een uitgangspuntennotitie, partnerselectie, een stedenbouwkundig plan en een participatietraject. Voor deze werkzaamheden is incidenteel budget nodig.

23. Extra Shop & Go parkeerplaatsen (incidenteel € 40.000 nadeel)
We realiseren extra kortparkeerplaatsen (Shop & Go) in de binnenstad. Hiermee maken we korte bezoeken aan winkels en voorzieningen makkelijker en aantrekkelijker.

24. Parkeerverbeteringen in de wijken (incidenteel € 164.000 nadeel)
We verbeteren de parkeersituatie in Oldenzaal door parkeerknelpunten in woonwijken aan te pakken en de bereikbaarheid van de binnenstad te verbeteren. Daarmee maken we het voor bewoners en bezoekers makkelijker om een parkeerplaats te vinden. We zetten hiervoor extra capaciteit in om knelpunten in beeld te brengen, oplossingen uit te werken en de uitvoering te begeleiden. Daarnaast werken we aan betere parkeerinformatie, bewegwijzering en innovatieve parkeeroplossingen.

25. Extra toezicht en avondrondes (structureel € 49.157 nadeel)
We zorgen voor een veilige en prettige leefomgeving in onze wijken en binnenstad. Door vaker zichtbaar aanwezig te zijn, kunnen handhavers sneller inspelen op overlast en ongewenst gedrag. Dit

draagt bij aan een groter gevoel van veiligheid bij inwoners en bezoekers. Om dit mogelijk te maken, breiden we het toezicht en de handhaving in de openbare ruimte uit.

26. Verbetering veiligheidsbeleving, zichtbare handhaving, cameratoezicht en verlichting (PM)
We onderzoeken welke maatregelen het meest bijdragen aan een veiligere en aantrekkelijkere binnenstad. Daarbij kijken we onder andere naar cameratoezicht, verlichting en zichtbare handhaving. De uitkomsten van dit onderzoek zijn nog niet bekend. Daarom nemen we de financiële gevolgen voorlopig op als PM-post. Op basis van het onderzoek werken we een integraal voorstel uit met de maatregelen, kosten en verwachte effecten.

27. Extra reiniging inzet binnenstad in het weekend (incidenteel € 65.000 nadeel)
We zetten extra in op het schoonmaken van de binnenstad in de weekenden. Hierdoor blijft het centrum ook na drukke dagen en evenementen schoon, aantrekkelijk en gastvrij.

28. Onderzoek naar een Circulair Ambachtcentrum (incidenteel € 40.000 nadeel)
We verkennen samen met partners de mogelijkheden voor een circulair ambachtcentrum. Hiermee stimuleren we het hergebruik van materialen, versterken we de circulaire economie en creëren we kansen voor sociale werkgelegenheid.

29. Kentekenherkenning voor handhaving geslotenverklaring inrijverbod binnenstad (structureel € 77.000 nadeel)
We voeren kentekenherkenning in voor verkeer in de binnenstad. Hiermee verbeteren we de naleving van venstertijden en verkeersregels en zorgen we voor een veilige en bereikbare binnenstad. Kentekenherkenning vergroot de effectiviteit, objectiviteit en continuïteit van de handhaving. De maatregel vervangt de inzet van boa's niet, maar ondersteunt hen bij het toezicht op de geslotenverklaring voor gemotoriseerd verkeer.

30. Terugdraaien onkruidbestrijding op verharding en inzet op beeldkwaliteit B in de wijken (incidenteel € 116.000 nadeel, structureel € 10.620 nadeel)
We zetten voor de jaren 2027 tot en met 2029 incidenteel extra in op de onkruidbestrijding op verharding in de wijken. Doel is om in deze periode het onderhoudsniveau terug te brengen en te houden op de afgesproken beeldkwaliteit B. Na deze periode wordt geëvalueerd welk resultaat de extra inzet heeft opgeleverd en in hoeverre beeldkwaliteit B wordt bereikt en kan worden behouden. Op basis van deze evaluatie kan vervolgens worden bepaald wat daarna nodig is.

Voor de uitvoering van deze inhaalslag is de beschikbaarheid van een extra borstelmachine noodzakelijk.

31. Voorbereidende acties voor het ontwikkelen van ruimte voor ondernemers (incidenteel € 40.000 nadeel)
We onderzoeken samen met ondernemers hoe we bestaande bedrijventerreinen beter kunnen benutten. Daarbij brengen we de behoeften van ondernemers in beeld. Zo zorgen we voor voldoende ruimte voor ondernemerschap en economische groei.

32. OZB-compensatie (incidenteel € 1.564.000 nadeel)
We compenseren inwoners in 2027 eenmalig voor de extra OZB-verhoging uit 2025. Hiermee vloeit een financieel voordeel terug naar inwoners. De compensatie verwerken we via de gemeentelijke belastingaanslag van 2027.

33. Doorontwikkeling planning- en controle cyclus (incidenteel € 50.000 nadeel)
We vereenvoudigen de planning- en controlcyclus en brengen beleid, uitvoering, financiën en besluitvorming beter met elkaar in verbinding. Hierdoor ontstaat meer samenhang in processen en documenten en verbeteren we de sturing en verantwoording. Voor de uitvoering zetten we tijdelijk extra expertise in. Daarmee verbeteren we de kwaliteit van de P&C-documenten, verminderen we de werkdruk rond de P&C-cyclus en creëren we meer ruimte voor analyse en advies.

34. Inzet AI voor dienstverlening (neutraal)
In 2027 breiden we de inzet van generatieve kunstmatige intelligentie (AI) uit door te investeren in AI-licenties en de ontwikkeling van specifieke AI-toepassingen voor de gemeentelijke organisatie. Daarmee bouwen we voort op de toenemende inzet van AI en ondersteunen we medewerkers bij hun dagelijkse werkzaamheden. Dit draagt bij aan efficiëntere werkprocessen, betere ondersteuning van medewerkers en kwalitatief goede dienstverlening. De extra kosten worden opgevangen binnen de bestaande begroting door middel van een taakstelling. Hierdoor is de financiële mutatie per saldo neutraal.

35. Trajecten Uniqo (PM)
In 2027 willen we binnen Uniqo Twente re-integratie-, diagnose- en inburgeringstrajecten aanbieden voor inwoners die ondersteuning nodig hebben richting werk en participatie. Hiermee versterken we de sociale infrastructuur en geven we invulling aan onze wettelijke re-integratietaak. Inwoners kunnen hierdoor dichter bij huis een passend traject volgen. Het voorstel leidt naar verwachting tot structurele kosten, maar de exacte omvang is nog niet bekend en hangt af van de verdere uitwerking met de samenwerkingspartners. De verwachting is dat dekking mogelijk is binnen bestaande middelen voor sociale infrastructuur en participatie. Zonder dit voorstel moeten inwoners mogelijk uitwijken naar locaties buiten Oldenzaal voor een passend traject.

36. Woningbouw en bedrijventerreinen ontwikkelen (incidenteel € 594.000 nadeel)
In 2027 investeren we in de ontwikkeling van de Enschedesestraatzone en Jufferbeek-Noord, een impuls voor sociale huurwoningen en versterking van het programmamanagement. Hiermee geven we uitvoering aan de woonambities uit het coalitieakkoord en spelen we in op de toenemende woningbouwopgave. Dit draagt bij aan voldoende en passende woningen voor verschillende doelgroepen en ondersteunt de uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen. In 2027 zijn incidentele middelen nodig die ook in 2028 en 2029 noodzakelijk blijven.

37. Herontwikkeling Sportpark De Thij (incidenteel € 85.000 nadeel)
In 2027 werken we de in de vorige collegeperiode gekozen herontwikkeling van Sportpark De Thij verder uit, zodat aanbesteding kan plaatsvinden en realisatie vanaf 2028 mogelijk is. Daarbij houdt het college rekening met de reeds gedane toezeggingen aan de verenigingen, maar onderzoekt het tevens de mogelijkheden om ruimte voor woningbouw te creëren. Hiervoor wordt een aanvullende stedenbouwkundige en planologische quickscan uitgevoerd € 10.000. Aanleiding voor de herontwikkeling zijn het vertrek van VV Oldenzaal en de wens om te komen tot een toekomstbestendig, duurzaam en vitaal sportpark dat het verenigingsleven versterkt, bijdraagt aan sport- en duurzaamheidsdoelen en kansen biedt voor een betere inrichting van het gebied. Voor de planuitwerking is in 2027 € 75.000 incidenteel budget nodig voor externe ondersteuning.

38. Digitalisering meldingen en handhaving (neutraal)
In 2027 breiden we het bestaande handhavingssysteem uit met aanvullende modules voor digitale meldingen, HALT-verwijzingen en bestuursrechtelijke handhaving. Hiermee versterken we de digitale ondersteuning van toezicht en handhaving en maken we een efficiëntere afhandeling van meldingen en handhavingszaken mogelijk. Dit vermindert administratieve werkzaamheden en geeft handhavers meer tijd voor toezicht in de openbare ruimte. Voor de implementatie van de nieuwe modules is in 2027 een incidenteel budget van € 10.500 nodig. Daarnaast bedragen de structurele kosten voor licenties en beheer € 14.000 per jaar. De kosten kunnen worden opgevangen binnen het bestaande budget voor ICT en applicaties.

39. Versterking woonbeleid en volkshuisvesting (incidenteel € 50.000 nadeel, structureel € 144.000 nadeel)
In 2027 versterken we de regie op de woningmarkt door een programma volkshuisvesting op te stellen en te werken aan een huisvestingsverordening met urgentieregeling, prestatieafspraken en monitoring van de woningbouw. Hiermee geven we invulling aan nieuwe wettelijke taken en intensiveren we de inzet op voldoende en betaalbare woningen. Dit biedt meer richting voor woningbouw, wonen en zorg en de huisvesting van specifieke doelgroepen. Voor 2027 is € 50.000 incidenteel nodig voor het opstellen van het programma en € 144.000 structureel voor de uitvoering. De structurele lasten lopen door in de jaren daarna.

40. Maatschappelijke activiteiten Dierenopvangcentrum Oldenzaal (structureel € 23.000 nadeel)
Vanaf 2027 zetten we de maatschappelijke activiteiten van het Dierenopvangcentrum Oldenzaal voort. Naast de opvang van zwerfdieren biedt het centrum informele begeleiding aan kwetsbare inwoners, onder andere in de vorm van dagbesteding en ondersteuning bij participatie. Hiermee draagt het Dierenopvangcentrum bij aan een sterke sociale basis en biedt het laagdrempelige ondersteuning aan inwoners die anders mogelijk zijn aangewezen op zwaardere en duurdere maatwerkvoorzieningen. Voor 2027 is € 23.000 structureel nodig.

41. Erfgoed begraafplaats Hengelosestraat (incidenteel € 50.000 nadeel)
In 2027 realiseren we op de begraafplaats aan de Hengelosestraat een passende plek voor de archeologische resten die zijn opgegraven tijdens het archeologisch onderzoek op het Plechelmusplein. Deze resten worden momenteel bewaard in het archeologisch depot van de provincie Overijssel in Deventer. Destijds is met de provincie afgesproken dat de resten die niet geschikt zijn voor wetenschappelijk onderzoek terugkomen naar Oldenzaal. Op de begraafplaats worden deze resten op een respectvolle manier herbegraven en wordt het bijbehorende verhaal zichtbaar gemaakt. Hiermee geven we verder uitvoering aan de eerder vastgestelde visie op begraven en erfgoed en dragen we bij aan kennis over, behoud en beleefbaarheid van het Oldenzaalse erfgoed. Voor de realisatie is in 2027 € 50.000 incidenteel budget nodig. Binnen het Cultuurhistorisch Initiatief is eveneens € 50.000 gereserveerd. Daarnaast zijn we met de provincie in gesprek over de mogelijkheden voor een financiële bijdrage.

42. Ondersteuning Museum Oldenzaal (incidenteel € 60.000 nadeel)
In 2027 geven we Museum Oldenzaal extra ondersteuning bij het voortzetten van de bestaande culturele, educatieve en erfgoedactiviteiten. Door stijgende personeelskosten en afnemende mogelijkheden voor fondsenwerving staat de exploitatie van het museum onder druk. Met deze tijdelijke ondersteuning kan het museum zijn kerntaken blijven uitvoeren en blijven bijdragen aan de culturele infrastructuur van Oldenzaal. Voor 2027 en 2028 is een incidentele subsidieverhoging van € 60.000 per jaar nodig.

43. Voortzetting vakleerkrachten bewegingsonderwijs (incidenteel € 160.000 nadeel)
In 2027 zetten we de bestaande regeling voor vakleerkrachten bewegingsonderwijs incidenteel tot en met 2030 voort. Bewegingsonderwijs op de basisschool levert een belangrijke preventieve bijdrage aan de gezondheid, het welzijn en de leefstijl van kinderen. Professionele begeleiding ondersteunt de ontwikkeling van motorische vaardigheden op jonge leeftijd en stimuleert kinderen om te sporten en te bewegen. De inzet van de vakleerkrachten wordt voor 50% gefinancierd door de gemeente Oldenzaal en voor 50% door de onderwijsinstellingen waaronder zij vallen. Voor de gemeentelijke bijdrage zijn momenteel geen structurele middelen gereserveerd. Daarom is aanvullende financiering nodig om de bestaande inzet voort te zetten. Voor 2027 bedraagt de gemeentelijke bijdrage € 160.000. De benodigde bijdrage loopt in de jaren daarna op als gevolg van indexatie.

44. Beheer en behoud beeldende kunst (incidenteel € 9.000 nadeel)
In 2027 wordt het nieuwe beleid voor beeldende kunst voorgelegd aan college en raad, met daaraan gekoppeld een uitvoeringsplan. Vooruitlopend daarop wordt in 2027 eenmalig € 9.000 beschikbaar gesteld voor de noodzakelijke ontzameling van de gemeentelijke kunstcollectie. Mede in verband met de verbouwing van het stadhuis is het nodig de eigen kunstcollectie te herzien. Met het incidentele budget wordt de ontzameling van de collectie uitgevoerd. Daarmee wordt een eerste stap gezet in het actualiseren van de gemeentelijke kunstcollectie.

45. Implementatie harmonisatie buitensport (incidenteel € 65.000 nadeel)
In 2027 voeren we het beheersmodel uit dat binnen het harmonisatietraject voor de buitensport is ontwikkeld. Hiervoor worden contracten aangepast, eigendomssituaties geregeld en waar nodig externe specialisten ingezet. Hiermee zetten we een volgende stap in het bestaande harmonisatietraject en behandelen we verenigingen op een transparante en gelijke manier. Voor de uitvoering is in 2027 een incidenteel budget van € 65.000 nodig.

46. Structurele inzet gedragswetenschapper (structureel € 98.238 nadeel)

In 2027 breiden we de structurele formatie binnen het sociaal domein uit met een gedragswetenschapper voor 32 uur per week (0,89 fte). Hiermee versterken we de ondersteuning van consulenten bij steeds complexere casuïstiek en verbeteren we de kwaliteit van de afwegingen en besluitvorming rondom ondersteuning en indicaties. De gedragswetenschapper draagt daarnaast bij aan kwaliteitsontwikkeling, deskundigheidsbevordering en de verdere ontwikkeling van integraal en mensgericht werken. Daarbij staat niet de afzonderlijke wet of regeling centraal, maar wat een inwoner in zijn of haar situatie nodig heeft. Voor 2027 zijn structurele middelen nodig voor de uitbreiding van de formatie met 0,89 fte.

47. Opleidingsbudget sociaal domein (incidenteel € 50.000 nadeel)
In 2027 investeren we in de ontwikkeling en scholing van professionals binnen het sociaal domein om integraal werken verder te versterken. De inzet is gericht op onderwerpen als positieve gezondheid, vroeg signalering, samenwerking en regievoering bij complexe situaties. Daarmee ondersteunen we de uitvoering van het gedeelde waardenkader en de ambitie om inwoners centraal te stellen. Het doel is te komen tot een meer eenduidige werkwijze en betere samenwerking tussen professionals en betrokken partners. Voor 2027 is € 50.000 aan incidenteel budget nodig. In 2028 is opnieuw € 50.000 beschikbaar voor de verdere uitvoering van het programma.

48. Cultuurparticpatie (structureel € 3.500 nadeel)
Cultuur maakt Oldenzaal leuker, socialer en herkenbaar. Daarom draaien we de eerdere bezuiniging op de subsidieregeling cultuurparticipatie terug, om culturele evenementen en verenigingen ruimte te blijven bieden. Omdat de regeling wordt overvraagd, verhogen we het beschikbare budget.

49. Werkzaamheden en organiseren verkiezingen (incidenteel € 72.000 nadeel)
In 2027 verhogen we het budget voor de organisatie van verkiezingen. Dit is nodig vanwege hogere uitvoeringskosten en de benodigde capaciteit om de verkiezingen kwalitatief goed en conform de wettelijke vereisten te organiseren, terwijl tegelijkertijd de reguliere dienstverlening aan inwoners zoveel mogelijk op peil blijft. De verkiezingsorganisatie is in 2027 extra kwetsbaar. Twee voormalige projectleiders verkiezingen zijn uitgestroomd, waardoor kennis en ervaring verloren zijn gegaan. De beschikbare capaciteit binnen Burgerzaken biedt onvoldoende ruimte om de voorbereiding en uitvoering van de verkiezingen naast de reguliere dienstverlening volledig op te vangen. Daarnaast kan het stadhuis vanwege de verhuizing niet worden gebruikt als centraal stembureau met de daarbij behorende functies. Hiervoor moeten alternatieve oplossingen worden uitgewerkt en georganiseerd. Voor 2027 is € 72.000 incidenteel aanvullend budget nodig. Hiervan is € 50.000 bestemd voor de inhuur van een externe projectleider verkiezingen en € 22.000 voor verwachte prijsstijgingen en hogere uitvoeringskosten. Deze hogere uitvoeringskosten hangen onder andere samen met de gecombineerde verkiezing. Naar verwachting zijn hierdoor extra stemloketten, meer verkiezingsmaterialen, een grotere personele inzet en hogere vrijwilligersvergoedingen nodig. Daarnaast worden kosten verwacht voor de huur en inrichting van een alternatieve locatie voor het centraal stembureau.

50. Integraal Veiligheidsprogramma Noordoost Twente (neutraal)
Wij geven uitvoering aan de bestuurlijke prioriteiten uit het Integraal Veiligheidsprogramma Noordoost Twente. Daarbij zetten wij in op de aanpak van ondermijning, jeugd en veiligheid, zorg en veiligheid, digitale veiligheid, polarisatie en maatschappelijke onrust. Hiermee werken wij aan een veilige en leefbare gemeente. De structurele kosten zijn € 15.000 per jaar en worden gedekt binnen het bestaande budget.

3.2.3 Autonome ontwikkelingen

Na de vaststelling van de Kaderbrief 2027 zijn enkele nieuwe ontwikkelingen bekend geworden die gevolgen hebben voor de begroting 2027-2030. Het gaat om ontwikkelingen die voortvloeien uit wet- en regelgeving, contractuele afspraken, prijsontwikkelingen of besluitvorming door samenwerkingsverbanden. De gemeente heeft hierop beperkt invloed. De financiële gevolgen van deze autonome ontwikkelingen zijn hieronder opgenomen.

Bedragen x €1.000 (+ = voordeel / - = nadeel)

Nr.	Omschrijving	Programma	I / S	2027	2028	2029	2030
1	Versterking digitale dienstverlening via Dimpact	Programma FAD	Structureel	-25	-25	-25	-25
	Dekking vanuit bestaand budget	Programma FAD	Structureel	25	25	25	25
2	Vervanging aanbestedings- en contractmanagementsysteem	Programma FAD	Incidenteel	-10	0	0	0
		Programma FAD	Structureel	-20	-20	-20	-20
	Dekking vanuit bestaand budget	Programma FAD	Incidenteel	10	0	0	0
		Programma FAD	Structureel	20	20	20	20
3	Sloop gymzaal Tulpstraat	Programma 4	Incidenteel	0	0	-100	0
4	Vergoeding clubgebouw TTV Quick '20 - tulpstraat	Programma 4	Incidenteel	0	-50	0	0
5	Continuiteit en weerbaarheid	Programma 1	Incidenteel	-100	-75	0	0
			Structureel	0	0	PM	PM
6	Extra toezicht en handhaving	Programma 1	Incidenteel	-30	-5	0	0
			Structureel	-78	-100	-100	-100
7	IT vervanging burgerzakensysteem	Programma FAD	Incidenteel	-150	0	0	0
			Structureel	0	-55	-55	-55
8	Onderzoek IHP sport	Programma 4	Incidenteel	-65	0	0	0
9	Versterking wettelijke privacytaken	Programma FAD	Structureel	-64	-64	-64	-64
10	AZWA (werkbudget ontmoeting)	Programma 5	Structureel	0	PM	PM	PM
11	Buurtbeweegcoaches (Brede regeling combifunctionarissen)	Programma 4	Structureel	PM	PM	PM	PM
	Dekking via Rijk	Programma 4	Structureel	PM	PM	PM	PM
12	Opstellen plan inclusief Participatietraject opvanglocatie asiel	Programma 5	Incidenteel	-150			
	Dekking uit bestemmingsreserve	Programma 5	Incidenteel	150			
13	Herijken uitvoeringsagenda van de LEA	Programma 5	Incidenteel	-50	0	0	0
	Saldo			**-537**	**-349**	**-319**	**-219**

Incidenteel	-395	-130	-100	-
Structureel	-142	-219	-219	-219
	-537	**-349**	**-319**	**-219**

1. Versterking digitale dienstverlening via Dimpact (neutraal)

Vanaf 2027 verhogen we de gemeentelijke bijdrage aan Dimpact, het samenwerkingsverband waarmee we digitale dienstverlening ontwikkelen en beheren. Dit is nodig omdat de door de Algemene Ledenvergadering vastgestelde bijdrage voor 2027 hoger is dan het bedrag dat nu in de begroting is opgenomen. Hiermee kunnen we blijven deelnemen aan gezamenlijke digitale voorzieningen en inspelen op toenemende eisen rond digitalisering, informatiebeveiliging en dienstverlening. Zonder deze bijraming ontstaat binnen het budget een tekort en komen deelname aan Dimpact en het gebruik van de gezamenlijke voorzieningen onder druk te staan.

De structurele verhoging bedraagt € 25.139 per jaar en wordt gedekt binnen het bestaande budget voor ICT en applicaties.

2. Vervanging aanbestedings- en contractmanagementsysteem (neutraal)

In 2027 vervangen we het huidige aanbestedings- en contractmanagementsysteem, omdat het contract met de huidige leverancier afloopt en niet meer kan worden verlengd. Met een nieuw systeem verbeteren we het beheer van contracten, verplichtingen en aanbestedingen en sluiten we beter aan bij de huidige eisen op het gebied van rechtmatigheid, beheersing en verantwoording. Dit zorgt voor meer inzicht, betere ondersteuning van contractbeheer en opvolging van aanbevelingen van de accountant. In 2027 zijn incidentele implementatiekosten en structureel hogere jaarlijkse kosten nodig. De structurele kosten lopen door in de jaren daarna. Dekking kan plaatsvinden binnen het bestaande budget voor ICT en applicaties. Zonder vervanging ontstaat het risico dat de gemeente niet meer beschikt over een goed werkend systeem voor aanbestedingen en contractbeheer.

De structurele en incidentele kosten zijn in totaal € 30.000 voor 2027 en vanaf 2028 €20.000 per jaar en worden gedekt binnen het bestaande budget.

3. Sloop gymzaal Tulpstraat

Na afronding van het Accommodatieplan Binnensport slopen we de gymzaal aan de Tulpstraat, inclusief het clubgebouw van TTV Quick ’20. De gymzaal is na de realisatie van Sporthal De Kolk niet meer nodig. Met de sloop geven we uitvoering aan bestaand beleid en ontstaat ruimte voor een nieuwe invulling van deze locatie in de binnenstad. Voor de werkzaamheden is een incidenteel budget van € 100.000 nodig in 2029. Zonder dit budget kan de sloop niet plaatsvinden, blijft het gebouw in stand en zijn aanvullende kosten voor onderhoud, veiligheid en duurzaamheid nodig.

4. Vergoeding clubgebouw TTV Quick ’20

In 2028 betalen we een vergoeding voor het clubgebouw van TTV Quick ’20 aan de Tulpstraat. Het recht van opstal loopt af en wordt niet verlengd omdat de naastgelegen gymzaal volgens het Accommodatieplan Binnensport wordt gesloopt. Hiermee voldoen we aan de contractuele en wettelijke verplichtingen die horen bij het beëindigen van het opstalrecht. Voor de vergoeding is een incidenteel budget van € 50.000 geraamd in 2028, afhankelijk van een taxatie. Zonder deze middelen kan de gemeente niet voldoen aan haar wettelijke en contractuele verplichtingen. Deze vergoeding is niet opgenomen in de vorige begroting en betreft een wettelijke verplichting bij het eindigen van het recht van opstal.

5. Continuïteit en weerbaarheid (incidenteel € 100.000 nadeel,)

Vanaf 2027 versterken we de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening en de weerbaarheid van de samenleving. Dit is nodig door toenemende risico’s zoals digitale dreigingen, klimaatverandering en verstoringen van vitale voorzieningen.

In 2027 en 2028 is respectievelijk € 100.000 en € 75.000 incidenteel beschikbaar voor de lokale uitvoering van regionale adviezen en maatregelen op het gebied van bedrijfscontinuïteit en maatschappelijke weerbaarheid. In de periode tot 2029 wordt duidelijk wat er structureel nodig zal zijn. Die inschatting kan op dit moment niet reëel worden gedaan, daarom vanaf 2029 op PM.

6. Extra toezicht en handhaving (incidenteel € 30.000 nadeel, structureel € 78.000 nadeel)

In 2027 investeren we in de verdere ontwikkeling van de BOA-organisatie. We versterken opleidingen, uitrusting, ICT-voorzieningen en samenwerking met ketenpartners, zodat BOA’s beter voorbereid zijn op hun groeiende taken en verantwoordelijkheden die voortkomen uit het nieuwe BOA-bestel; het BOA-bestel is het landelijke stelsel van wetgeving, bevoegdheden, organisatie, samenwerking en kwaliteitsafspraken dat bepaalt hoe BOA's hun taken uitvoeren en samenwerken met onder meer politie en het Openbaar Ministerie. Hiermee dragen we bij aan een veilige, leefbare en schone openbare ruimte. Voor 2027 is € 108.000 nodig, bestaande uit incidentele investeringen en structurele kosten voor opleiding en ontwikkeling. De structurele lasten nemen in de jaren daarna verder toe. Zonder deze investering komt de kwaliteit van toezicht en handhaving onder druk te staan en sluit de organisatie onvoldoende aan bij de landelijke ontwikkeling van het BOA-bestel.

7. Vervanging burgerzakensysteem (incidenteel €150.000 nadeel)

In 2027 starten we met de vervanging van het huidige burgerzakensysteem door een toekomstbestendige oplossing via Dimpact. Het huidige contract loopt af en het systeem sluit steeds minder goed aan bij de ambities voor onze dienstverlening. Het nieuwe systeem ondersteunt

processen beter en maakt dienstverlening sneller, toegankelijker en gebruiksvriendelijker. Voor de implementatie en de overgang naar het nieuwe systeem is in 2027 een incidenteel budget van € 150.000. Vanaf 2028 is daarnaast een structurele budgetuitbreiding van € 55.000 per jaar nodig bovenop het bestaande budget. Zonder vervanging blijven de kosten stijgen en verbetert de dienstverlening onvoldoende mee met de ontwikkelingen.

8. Integraal huisvestingsplan sport (incidenteel € 65.000 nadeel)

In 2027 onderzoeken we de mogelijkheden voor een integraal huisvestingsplan voor sport. Hiermee brengen we bestaande plannen voor sportaccommodaties samen in één overkoepelend kader. Dit verbetert de samenhang tussen beleid en bereidt de gemeente voor op mogelijke landelijke eisen om in aanmerking te blijven komen voor SPUK-sportmiddelen. Voor externe begeleiding is in 2027 een incidenteel budget van € 65.000 nodig. Zonder dit onderzoek blijven bestaande plannen naast elkaar bestaan en bestaat het risico dat toekomstige subsidiemogelijkheden verloren gaan.

9. Versterking wettelijke privacytaken (structureel € 64.000 nadeel)

De groei van digitale dienstverlening, aanvullende wettelijke verplichtingen en een toename van gegevensverwerkingen leiden tot meer werkzaamheden op het gebied van DPIA's, advisering, bewustwording, datalekken en privacyvraagstukken.

In 2027 breiden we daarom de capaciteit voor privacy en gegevensbescherming uit met 0,5 fte Privacy Officer. Dit is ook nodig vanwege de wettelijke eisen uit de AVG en de Wet politiegegevens en de toenemende aandacht voor gegevensbescherming en functiescheiding. Hiermee ontstaat de benodigde knip tussen de uitvoering van privacy werkzaamheden en het onafhankelijke toezicht door de Functionaris Gegevensbescherming De uitbreiding zorgt een zorgvuldige omgang met persoonsgegevens. Voor de uitbreiding met 0,5 fte is € 64.165 structureel budget per jaar nodig.

10. AZWA (werkbudget ontmoeting)

We stellen het AZWA-werkplan op en voeren dit uit. Daarmee versterken we de sociale basis in de wijk, stimuleren we ontmoeting tussen inwoners en zorgen we dat signalen en ondersteuningsvragen eerder worden opgepakt.

De rijksoverheid heeft aangegeven dat de AZWA middelen onvoldoende zijn om de volledige beoogde effecten te bereiken. Zij adviseert een aanvullend budget uit de algemene middelen beschikbaar te stellen. Daarvoor is dit bedrag aangevraagd. Deze middelen zijn vooral bedoeld voor het bevorderen van ontmoeting, passend bij de ambities van de CUP. Mochten deze middelen vervallen zal het plan voor het stimuleren van ontmoeting versoberd moeten worden. In de huidige context achten wij dit niet wenselijk.

11. Buurtbeweegcoaches (Brede regeling combifunctionarissen)

Verenigingen vormen het hart van Oldenzaal en dragen bij aan ontmoeting, preventie, gezondheid en sociale samenhang. Om dit te ondersteunen, continueren we de inzet van onze buurtbeweegcoaches en verbindende cultuurfuncties als schakel tussen inwoners, gezondheid, welzijn en verenigingen. Dit betreft geen nieuw beleid; de huidige inzet vindt al plaats op basis van een bestaande rijksregeling. Deze regeling wordt met ingang van 2027 herzien. De wijze waarop de nieuwe regeling wordt vormgegeven en welke bedragen daarbij beschikbaar komen, is op Prinsjesdag bekendgemaakt. Navraag leert dat het exacte bedrag dat Oldenzaal krijgt pas ergens in Q4 bekend gemaakt wordt. Een eerste inschatting op basis van de Septembercirculaire is dat we tussen k€ 155 en k€ 170 verwachten vanaf 2027. We ontvangen nu k € 161. Daarom schatten we nu in per saldo € 0. We willen de huidige inzet minimaal continueren, indien het rijk hiervoor onvoldoende middelen beschikbaar stelt, zullen er extra middelen nodig zijn. Indien de vernieuwde rijksregeling, eventueel in samenhang met provinciale regelingen, hiervoor mogelijkheden biedt, onderzoeken we of de bestaande capaciteit kan worden uitgebreid om extra in te zetten op het stimuleren van deelname aan sport, cultuur en bewegen.

12. Opstellen plan inclusief Participatietraject opvanglocatie asiel (neutraal)

Uitwerken van scenario's voor asielopvang en organiseren van participatie met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Hiermee wordt gewerkt aan een zorgvuldige en transparante aanpak.

13. Herijken uitvoeringsagenda van de LEA (incidenteel € 50.000 nadeel)

We actualiseren de Lokale Educatieve Agenda (LEA) en maken nieuwe afspraken tussen onderwijs, kinderopvang en maatschappelijke partners. De LEA is een strategisch samenwerkingsinstrument waarmee we de samenwerking rondom kinderen en jongeren versterken en afspraken maken over hun ondersteuning en ontwikkeling.

Het actualiseren van de LEA betreft geen nieuw beleid, maar wordt aangemerkt als een autonome ontwikkeling. Voor de actualisatie was al een plan opgesteld en met de uitvoering was gestart. Door langdurige uitval van de betreffende medewerker is vertraging ontstaan. Om de actualisatie alsnog af te ronden en de benodigde afspraken met de betrokken partners te maken, zijn gedurende één jaar aanvullende middelen nodig. Daarom wordt hiervoor incidenteel budget gevraagd.

De benodigde middelen kunnen niet worden gedekt uit de OAB-middelen. Dit zijn SPUK-middelen die specifiek moeten worden ingezet voor het bestrijden van onderwijsachterstanden. De LEA heeft een bredere, strategische functie en mag daarom niet uit deze middelen worden gefinancierd. Ook is er geen relatie met de middelen en opdracht vanuit het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). Deze middelen zijn gericht op de beweging van zorg achteraf naar ondersteuning en preventie vooraf en zijn bedoeld om samen met zorg- en welzijnspartners de druk op de zorg te verminderen en inwoners langer gezond, zelfredzaam en maatschappelijk actief te houden.

3.2.4 Uitkomst programmabegroting 2027

Sinds de vaststelling van de Kaderbrief 2027 hebben we verschillende ontwikkelingen verwerkt in deze programmabegroting. Het gaat om bijstellingen in de begroting, nieuw beleid en autonome ontwikkelingen. Onderstaande tabel laat zien wat deze wijzigingen betekenen voor het begrotingssaldo in de jaren 2027 tot en met 2030.

Bedragen x €1.000 (+ = voordeel / - = nadeel)

Nr.	Omschrijving	I / S	2027	2028	2029	2030
	Begrotingssaldo 2027-2030 bij Kaderbrief 2027		**-80**	**-798**	**-323**	**-324**
1.	**Bijstellingen begroting**					
	- Bijstelling salarissen	Structureel	0	0	0	0
	- Kapitaallasten	Structureel	564	1.088	1.103	466
	- Bijstellingen grondbedrijf	Structureel	0	0	0	0
	- Overige bijstellingen	Structureel	-113	-53	-53	-77
2.	Nieuw beleid 2027	Incidenteel	-4.642	-2.212	-1.824	-209
	Nieuw beleid 2027	Structureel	-571	-580	-590	-600
3.	Autonome ontwikkelingen	Incidenteel	-395	-130	-100	0
	Autonome ontwikkelingen	Structureel	-142	-219	-219	-219
	Begrotingssaldo programmabegroting 2027-2030		**-5.379**	**-2.904**	**-2.005**	**-963**
		Incidenteel	***-5.037***	***-2.342***	***-1.924***	***-209***
		Structureel	***-342***	***-561***	***-82***	***-754***
	Dekking ten laste van algemene reserve	Incidenteel	5.037	2.342	1.924	209
	Dekking ten laste van algemene reserve	Structureel	342	0	0	0
	Begrotingssaldo programmabegroting 2027-2030		**0**	**-561**	**-82**	**-754**

Toelichting tabel

De ontwikkeling van het begrotingssaldo bestaat uit drie onderdelen:

1. Bijstellingen begroting

De bijstellingen in de begroting hebben betrekking op wijzigingen in bestaande budgetten en ramingen. Het gaat hierbij niet om nieuw beleid, maar om het actualiseren van de begroting op basis van de meest recente inzichten.
De belangrijkste bijstelling betreft de indexatie van de salariskosten. Deze hogere lasten worden volledig gedekt uit de hiervoor opgenomen stelpost en hebben daardoor geen effect op het begrotingssaldo.
Binnen het grondbedrijf werken we met een budgettair neutrale begroting. Met deze bijstelling herstellen we het budgettair neutrale uitgangspunt voor 2027. Het financiële effect vangen we op via de algemene reserve grondbedrijf. Daarnaast zijn diverse begrotingsposten geactualiseerd op basis van nieuwe financiële inzichten en een nadere verfijning van bestaande ramingen. Het gaat onder meer om de ontwikkeling van kapitaallasten, actualisaties binnen het grondbedrijf en overige technische en administratieve aanpassingen. Hiermee sluiten de budgetten beter aan op de verwachte kosten en opbrengsten in de komende jaren.

2. Nieuw beleid 2027
Dit betreft de financiële gevolgen van de nieuwe beleidsmaatregelen die het college voorstelt. Een toelichting op deze maatregelen is opgenomen in paragraaf 3.2.3 Nieuw beleid 2027.

3. Autonome ontwikkelingen
Dit betreft ontwikkelingen waarop de gemeente weinig of geen invloed heeft, zoals wijzigingen in wet- en regelgeving, indexeringen, prijsontwikkelingen en bijdragen aan samenwerkingsverbanden. Een toelichting op deze ontwikkelingen is opgenomen in paragraaf 3.2.4 Autonome ontwikkelingen.

Algemene reserve
De algemene reserve is de afgelopen jaren flink gegroeid. Daardoor hebben wij meer financiële ruimte dan nodig is om de risico's van de gemeente op te vangen. Het verschil tussen de algemene reserve en de weerstandscapaciteit die hoort bij een weerstandsratio van 1,0 noemen wij het surplus.

Dit surplus kunnen wij inzetten voor investeringen, eenmalige uitgaven en andere maatschappelijke opgaven. Daarnaast mogen wij sinds 1 januari 2024 onder voorwaarden maximaal 10% van het surplus inzetten voor structurele lasten. In deze begroting maken wij gebruik van deze mogelijkheid. Het verloop van de algemene reserve, de omvang van het surplus en de ruimte voor structurele lasten zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Verloop algemene reserve
Excel-tabel

Verloop algemene reserve	2027	2028	2029	2030
Algemene reserve	30.167	24.788	22.446	20.522
Algemene Reserve Grondbedrijf	5.712	5.555	5.555	5.555
Subtotaal	**35.879**	**30.343**	**28.001**	**26.077**
Dekking begroting structureel	*499*	*0*	*0*	*0*
Dekking begroting incidenteel	*5.037*	*2.342*	*1.924*	*209*
Restant algemene reserve	**30.343**	**28.001**	**26.077**	**25.868**
Benodigde weerstandscapaciteit (1,0)	*7.000*	*7.000*	*7.000*	*7.000*
Surplus algemene reserve	*23.167*	*17.788*	*15.446*	*13.522*
10% inzetbaar voor structurele middelen	***2.317***	***1.779***	***1.545***	***1.352***

3.2.5 Risico's

We houden rekening met financiële onzekerheden voor de komende jaren. De afgelopen jaren ontvingen gemeenten extra middelen van het Rijk. Deze middelen waren voor een belangrijk deel tijdelijk. Tegelijkertijd blijft het onzeker of gemeenten in de toekomst voldoende middelen ontvangen om alle taken uit te voeren. Vooral ontwikkelingen in het gemeentefonds en het sociaal domein kunnen invloed hebben op onze financiële positie.

Om hierop voorbereid te zijn, hebben we de afgelopen jaren maatregelen genomen om onze ambities en middelen beter in balans te brengen. Deze maatregelen hebben we verwerkt in deze programmabegroting en de meerjarenraming. We blijven de financiële ontwikkelingen volgen en sturen bij als dat nodig is.

Ook de krapte op de arbeidsmarkt blijft een risico. We merken dit binnen onze eigen organisatie, maar ook bij samenwerkingspartners en opdrachtnemers. Hierdoor kunnen projecten vertraging oplopen of meer kosten dan vooraf was voorzien.

3.3 Dekking programmaplan

-

3.3.1 Saldo en lasten per programma

In dit overzicht zijn de saldo's per programma (exclusief reserve mutaties) samengevat.

Overzicht van baten en lasten per programma
(bedragen x €1.000)

	2027			2028			2029			2030		
Programma	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
1. Dienstverlening en veiligheid	8.402	1.167	-7.235	8.205	1.095	-7.109	7.690	633	-7.057	7.691	633	-7.058
2. Bereikbaarheid en openbare ruimte	18.107	12.279	-5.828	18.145	12.441	-5.705	17.960	12.392	-5.567	17.439	12.404	-5.035
3. Stedelijke en economische ontwikkeling	6.695	2.029	-4.666	6.676	2.049	-4.627	6.556	2.069	-4.488	5.664	2.033	-3.631
4. Cultuur, sport en ontspanning	7.952	1.490	-6.462	7.511	1.528	-5.983	7.512	1.549	-5.962	7.326	1.551	-5.775
5. Maatschappelijke ondersteuning	72.202	14.552	-57.650	70.256	15.066	-55.190	67.830	14.862	-52.968	67.849	14.875	-52.973
6. Financiele algemene dekkingsmiddelen	26.152	98.878	72.726	23.764	97.731	73.967	22.900	96.565	73.665	23.679	96.840	73.161
Subtotaal programma's	**139.511**	**130.396**	**-9.115**	**134.557**	**129.910**	**-4.647**	**130.448**	**128.071**	**-2.378**	**129.648**	**128.337**	**-1.311**
Mutatie reserves												
1. Dienstverlening en veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Bereikbaarheid en openbare ruimte	17	263	246	16	216	200	16	188	172	16	163	147
3. Stedelijke en economische ontwikkeling	36	276	240	36	274	238	36	275	238	36	274	238
4. Cultuur, sport en ontspanning	0	147	147	0	10	10	0	10	10	0	10	10
5. Maatschappelijke ondersteuning	49	2.727	2.678	49	1.377	1.328	49	166	117	49	166	117
6. Financiele algemene dekkingsmiddelen	167	5.970	5.803	167	2.479	2.312	167	1.928	1.761	-42	9	51
Subtotaal mutatie reserves	**269**	**9.383**	**9.114**	**269**	**4.355**	**4.086**	**269**	**2.567**	**2.298**	**60**	**623**	**563**
Saldo inclusief reserves	**139.779**	**139.779**	**0**	**134.826**	**134.265**	**-561**	**130.717**	**130.638**	**-82**	**129.708**	**128.960**	**-754**

3.3.2 Algemene dekkingsmiddelen

Met algemene dekkingsmiddelen betalen we een groot deel van de gemeentelijke uitgaven. De belangrijkste algemene dekkingsmiddelen zijn het gemeentefonds en de opbrengst van de onroerendezaakbelasting (OZB).
Inkomsten die direct gekoppeld zijn aan een taak, zoals de afvalstoffenheffing en rioolheffing, rekenen we niet tot de algemene dekkingsmiddelen. Deze inkomsten gebruiken we voor de kosten van die specifieke taken en verwerken we binnen de betreffende programma's. Naast de algemene dekkingsmiddelen zijn er ook inkomsten en uitgaven die nog niet aan een programma zijn toegerekend. Deze nemen we tijdelijk op onder de algemene dekkingsmiddelen totdat een verdere uitwerking heeft plaatsgevonden.

Gemeentefonds
Via het gemeentefonds ontvangen we een bijdrage van het Rijk. De hoogte van deze bijdrage hangt onder andere af van landelijke afspraken en de kenmerken van de gemeente.

Lokale middelen met vrije besteding
Dit zijn inkomsten uit lokale belastingen waarvoor geen directe relatie bestaat tussen de opbrengsten en de uitgaven. De opbrengsten kunnen we vrij inzetten voor gemeentelijke taken.

Dividenden
Wij ontvangen dividend uit deelnemingen, zoals de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).

Saldo van de financieringsfunctie
Dit is het verschil tussen de rente die we betalen over leningen en de rente die we ontvangen over onze financiële middelen.

Overige algemene dekkingsmiddelen
Dit betreft overige baten die niet onder een van de andere categorieën vallen.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de begrote algemene dekkingsmiddelen voor de jaren 2027 tot en met 2030.

Bedragen x €1

Overzicht algemene dekkingsmiddelen	2027	2028	2029	2030
Lokale middelen niet gebonden besteding	10.850.104	12.515.263	12.467.199	12.479.215
Gemeentefonds	85.042.327	81.976.623	80.661.271	80.687.477
Dividenden	250.644	250.644	250.644	250.644
Saldo van de financieringsfunctie	-589.620	-890.508	-879.304	-819.187
Overige algemene dekkingsmiddelen	1.948.354	2.206.365	2.242.603	2.244.798
Totaal	**97.501.809**	**96.058.387**	**94.742.413**	**94.842.947**

3.3.3 Vennootschapsbelasting

-

Bedragen x €1.000

Omschrijving	2027	2028	2029	2029
Vennootschapsbelasting	28	28	28	28

3.3.4 Overhead

-

Bedragen x €1.000

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Overhead	22.943	22.216	22.575	22.462